

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

ATIK YÖNETİMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı, İTÜ Rektörlüğü sorumluluk ve yetki alanı içinde eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet faaliyetleri sonucu oluşan atıkların üretildikleri yerlerde ayrı toplanması, güvenli bir şekilde geçici depolanması, taşınması ve nihai bertarafının sağlanmasına ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönerge, kimyasallar, tıbbi atıklar, biyolojik atıklar ve radyoaktif atıklar öncelikli olmak üzere eğitim-öğretim/üretim ve hizmet birimleri ile araştırma laboratuvarlarında oluşan atıkların, büro atıklarının, elektrikli ve elektronik atıkların üretiminden bertarafına kadar tüm süreçlerde:

- Atık üreticilerinin atıkların tanımlanması, uygun bertaraf yöntemleri, uygun depolama usülleri ve atık üretiminin en aza indirgenmesi konularında sorumluluk bilincine varmaları ve sorumluluklarını yerine getirmeleri,
- Atıkların doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesi, insan sağlığına ve çevreye zarar vermeden kaynağında ayrı ayrı toplanması, üniversite içinde güvenli ve işlevsel bir biçimde taşınması, geçici depolanması ve yine güvenli yoldan üniversite dışına taşınarak bertarafının sağlanması

konularına ilişkin hukuki, idari ve teknik esasları, bu esaslar doğrultusunda politika ve program oluşturulmasına yönelik ilkeleri, düzenlemeleri ve bunların uygulanmasına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu yönerge;

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna dayalı olarak, 2 Nisan 2015 tarih ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Yönetmeliği” mevzuatına dayanılarak çıkartılmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönergede adı geçen;

- Bakanlık:** Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nı;
- Üniversite:** İstanbul Teknik Üniversitesi’ni;
- Birimler:** Üniversitenin; Fakülteleri, Enstitüleri, Araştırma ve Uygulama Merkezleri ve diğer birimlerini;
- Birim Sorumlusu:** “c” bendinde belirtilen birimlerin idari yöneticisini;
- Birim Acil Durum Planlama ve Atık Yönetimi (ADP ve AY) Komisyonu :** Birim alt kurullarının temsilcilerinden oluşan komisyonu;
- Birim Alt Kurulları:** Birim içindeki altbirimler bünyesinde oluşturulan ADP ve AY Komisyonunu;
- Atıklar:** Kimyasallar, tıbbi atıklar, biyolojik atıklar ve radyoaktif atıklar öncelikli olmak üzere eğitim-öğretim/üretim, hizmet birimlerinde ve araştırma laboratuvarlarında oluşan atıkları, büro atıkları ve elektronik atıklarını;
- Atık Üreticileri :** Birimlerde eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet faaliyetlerinde görev alan personeli

ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Yönetim Birimleri, Görev ve Yükümlülükler

Genel Esaslar

Madde 5- Üniversite sorumluluk ve yetki alanları içinde oluşan atıklar, aşağıdaki ilkeler doğrultusunda yönetilir :

- Atıkların toplanması ve uzaklaştırılmasında 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili Yönetmeliklerin hükümlerine uyum esastır;
- Atık üretiminin, zorunlu olmadıkça, oluşmasının önlenmesi esastır;
- Atık yönetimini, atıkların insan sağlığına ve çevreye yönelik zararlı etkisini en aza indirecek şekilde uygulamak esastır.

Yürütme Esasları

Madde 6- Atık Yönetimi, İTÜ Atık Yönetimi Komisyonu koordinatörlüğünde yürütülür. Konu ile ilgili işlerin yürütülmesi, Rektörlük/Dekanlık/Müdürlük tarafından görevlendirilecek elemanlarla karşılanır.

Yönetim Birimleri

Madde 7- Yönetim birimleri:

- Atık Yönetimi Komisyonu:** Rektör tarafından görevlendirilen iki öğretim üyesi, Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı, İTÜ Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD) Koordinatörü ve İTÜ Afet Yönetim Merkezi (AYM) tarafından önerilen iki üyeden oluşur;
- Atık Yönetimi Komisyon Başkanı :** Atık Yönetimi Komisyonu üyeleri arasından, Rektör tarafından görevlendirilen bir öğretim üyesidir;
- Atık Danışma Kurulu:** Atık Yönetimi Komisyonu'nun önerisi ve Rektörlük onayı ile İTÜ içinden ve/veya dışından, konu ile ilgili uzman kişilerden oluşan dört adet asıl ve dört adet yedek üyeden oluşan kuruldur;
- Atık Denetleme Kurulu:** Atık Yönetimi Komisyonu üyelerinden seçilen dört adet üyeden oluşan kuruldur;
- Birim Komisyonları:** Madde 4 (c) bendinde belirtilen birimler bünyesinde oluşturulan ADP ve AY Komisyonunda görev alan birim sorumlusu ve yardımcılarında oluşan komisyonlardır; Fakülterde Fakülte Sekreteri, Enstitülerde Enstitü Sekreteri, Merkezlerde Merkez Müdürleri ve Birim Bina Sorumluları komisyonların asil üyesidirler; diğer üyeler birim ihtiyacına/kapasitesine göre Birim ita amiri tarafından belirlenir;
- Birim Sorumluları:** Madde 4 (c) bendinde belirtilen birimlerin ADP ve AY Komisyon başkanları/yürütücüleridir;
- Birim Alt Komisyonları:** Madde 4 (f) bendinde belirtilen altbirimler bünyesinde belirlenen altbirim sorumlularından oluşan ADP ve AY komisyonlarını ifade eder;
- Altbirim Sorumluları:** Madde 4 (f) bendinde belirtilen birimlerin ADP ve AY Komisyon başkanları/yürütücüleridir;
- Atık Sorumluları:** Madde 4 (c) bendinde belirtilen yöneticiler tarafından ilgili birim veya altbirimde bulunan öğrenci laboratuvarları, araştırma laboratuvarları, diğer laboratuvarlar ve işletmelerin atık sorumlusu olarak atanan kişiler

olarak tanımlanmıştır.

Sorumluluk, Görevler ve Yükümlülükler

Atık Yönetimi Komisyonu

Madde 8-

Atık Yönetimi Komisyonu, İTÜ Rektörlüğü'nün sorumluluk ve yetki alanı içinde eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet faaliyetleri sonucu oluşan atıkların üretildikleri yerlerde ayrı toplanması, güvenli bir şekilde geçici depolanması, taşınması ve nihai bertarafının sağlanmasına ilişkin tüm süreçlerde birimlerin çalışmalarının eş güdüm içerisinde yürütülmesinden, Yönetmelik ve Yönergenin doğru ve etkin bir şekilde uygulanmasından sorumludur. Komisyon bu sorumluluğu, Rektörlük Makamından aldığı yetkiyle yerine getirir. Komisyonun görev ve yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Yönergenin yürütülmesinde karşılaşılan güçlüklerin saptanması, güçlükleri giderecek çözüm önerileri ile çözümlerin üretilmesi ve bu Yönergenin Uygulama Esaslarının belirlenmesi;
- b) Yönergenin, Madde 3'te belirtilen mevzuatta değişiklikler olması veya gerek duyulan diğer durumlarda gözden geçirilip güncellenmesi;
- c) Birimlerin kendi Atık Yönetim Planlarını hazırlamalarının sağlanması ve bu planların güncellenmesinin takip edilmesi;
- d) Eğitimlerin ve bilgilendirme toplantılarının Birimler düzeyinde organize edilmesi;
- e) Gerekli hallerde atıklar ve atık yönetimi konularında Üniversite üst yönetimine ve Birimlere bilgi, teknik destek ve talep halinde danışmanlık hizmetleri verilmesi;
- f) Birimlerin denetlenmesi;
- g) İlgili kanun ve yönetmeliklerdeki değişikliklerin izlenmesi ve uygulamaya aktarılması

konularından sorumludur.

Atık Yönetimi Komisyonu Başkanı

Madde 9-

- a) Atık Komisyonunun temsil edilmesinden;
- b) Atık Komisyonunun çalışmalarının düzenlenmesinden;
- c) Birimlerin Acil Durum Planlama ve Atık Komisyonu sorumlularının toplantıya çağrılmasından;
- d) Atık Yönetimi sürecinde görev alan tüm birimlerin, komisyonların ve idari personelin düzenli ve etkin çalışması için gerekli koordinasyonun sağlanmasından

sorumludur.

Birim ADP ve AY Komisyonları

Madde 10-

- a) Atık Yönetimi Yönergesinin işlevsel bir şekilde yürütülmesi;
- b) Atık Yönetim Planlarının hazırlanması;
- c) Atık Yönetimi ile ilgili ihtiyaçların belirlenmesi;
- d) Atık kayıtlarının, atık beyan formlarının alt birimlerden toplanıp, kaydının tutulması, takip edilmesi ve Rektörlüğün ilgili birimine düzenli olarak iletilmesi;
- e) Atık Yönetimi Komisyonu ile birlikte Birimlerde denetimlerin ve bilgilendirme toplantılarının yapılması

konularından sorumludur.

Birim Sorumluları

Madde 11-

- a) Biriminde ve bağılı bulunan altbirimlerde "Atık Yönetimi Yönergesi" esaslarının yerine getirilmesinin sağlanması;
- b) Birimine bağılı altbirimlerde belirlenen "Atık Sorumluları"nın Atık Yönetimi Komisyonuna bildirilmesi;
- c) Birim içinde Atıkların Yönergeye uygun bir şekilde toplanmasının ve geçici depolamaya taşınmasının denetlenmesi;
- d) Atıkların araştırma, üretim birimlerinde/tesislerinde bu Yönerge hükümlerine uygun bir şekilde geçici depolanması durumunda, atıkların güvenli bir şekilde saklanması/depolanmasının sağlanması ve durumu hakkında Birim Alt Komisyonlarından sağlanan verilerle Atık Yönetimi Komisyonunun bilgilendirilmesi

konularından sorumludur.

Birim Alt Komisyonları

Madde 12-

Altbirimlerin atık sorumlularından oluşur ve Birimler düzeyinde,

- a) Altbirime özgü Atık Yönetim Planının hazırlanması;
- b) Eğitimlerin ve bilgilendirme toplantılarının altbirimler düzeyinde organize edilmesi;
- c) Altbirimde üretilen, taşınan ve depolanan atıklara ilişkin tüm bilgi ve istatistiklerin aylık beyan şeklinde Birim Komisyonuna iletilmesi;
- d) Atıkların, Altbirimlerde oluşturulacak geçici Atık Depolama Sahalarından birime ait merkezi geçici depolama sahasına nakliyesinin denetlenmesi

işlerinden sorumludur.

Atık Sorumluları

Madde 13-

- a) Sorumluluğu dahilindeki altbirimlerde atık oluşturma potansiyeli olan faaliyetlerin belirlenmesi ve takibi,
- b) Birimler ve Altbirimlerdeki atık üretimini en az düzeye indirecek gerekli tedbirlerin alınması,
- c) Atıkların insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini giderecek veya en aza indirecek şekilde, uygun biçimde ambalajlanmasının ve etiketlenmesinin sağlanması,
- d) Atıkların, altbirimlerde oluşturulacak Geçici Atık Depolama Sahalarında saklanması ve buradan birime ait merkezi geçici depolama sahasına nakliyesinin sağlanması,
- e) Altbirimde üretilen, önce Altbirimde geçici saklanan, sonra Birime ait merkezi geçici depolama sahasına taşınan ve depolanan atıklara ilişkin kayıtların tutulması, tüm bilgi ve istatistiklerin Birim Alt Komisyonuna ve Birim sorumlusuna iletilmesi,
- f) Atık toplama tarihleri de dahil olmak üzere Yönergede öngörülen atık yönetimine ilişkin ayrıntıların kendi altbiriminde duyurulması,
- g) Altbirimlerde çalışan her bir bireyin, Üniversitenin "Atık Yönetim" politikasından ve Yönergesinden haberdar olması için gerekli bilgilendirmelerin yapılması;
- h) Altbirim içinde gerekli denetimlerin yapılması

işlerinden sorumludur.

Atık Üreticileri

Madde 14-

- a) Yönerge ve uygulama esaslarına uyulması;
- b) Atık oluşumunun önlenmesi, bu mümkün değilse atık üretim miktarının en aza indirilmesi;
- c) Mümkünse atık içeriğinin geri kazanılması ve tehlike içeriğinin azaltılması/ortadan kaldırılması ile, nihayetinde uygun saklama ve depolamanın yapılması;
- d) Üretilen atıklarla ilgili kayıtların tutulması, uluslararası kabul görmüş standartlara uygun olarak ambalajlanması ve etiketlenmesi;
- e) Atıkların üretim yerinde saklanması/depolanmasında iş ve çevre güvenliğinin sağlanması;
- f) İlgili yönetmeliklere ve bu Yönerge Uygulama Esaslarına uygun bir şekilde Atık Beyan Formlarının doldurularak, Altbirim Atık Sorumlusuna teslimi

işlerinden sorumludur.

Atık Yönetim Komisyonunun Karar Alma Süreci

Madde 15-

Komisyon, Madde 7 (a)'da belirtilen yedi (7) üyeden oluşur, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan kişi sayısının yarısından bir fazlası ile karar alır.

Komisyon, olağan toplantılarını her eğitim/öğretim döneminin başında yapar ve gerek görülmesi halinde başkanın çağrısı ile olağanüstü toplanabilir. Ayrıca Birimlerin temsilcilerinin de katıldığı genişletilmiş toplantılar düzenleyebilir.

Yürürlük

Madde 16- Bu yönerge, Üniversite Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer, ekte verilen uygulama esaslarına göre yürütülür.

Yürütme

Madde 17- Bu yönerge hükümlerini Rektör yürütür.